

Benchmarking omkring antibiotikaforbrug

Rådgivningsnotat fra DCA – National Center for Fødevarer og Jordbrug

Af Britt I. F. Henriksen og Hanne Kongsted

Institut for husdyrvidenskab, Aarhus universitet

Datablad

Titel:	Benchmarking omkring antibiotikaforbrug
Forfatter:	Forskerne Britt I. F. Henriksen og Hanne Kongsted, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
Fagfællebedømmelse:	Seniorrådgiver Anne Braad Kudahl, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
Kvalitetssikring, DCA:	Specialkonsulent Klaus Horsted, DCA Centerenheden
Rekvirent:	Fødevarestyrelsen
Dato for bestilling/levering:	25.02.2021 / 29.04.2021
Journalnummer:	2021-0219683
Finansiering:	Besvarelsen er udarbejdet som led i "Rammeaftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening" indgået mellem Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (FVM) og Aarhus Universitet under ID nr. 21-H6-07 "Ydelsesaftale Husdyrproduktion 2021-2024".
Ekstern kommentering:	Nej
Citeres som:	Henriksen, B.I.F og Kongsted, H. 2021. Benchmarking omkring antibiotikaforbrug. 4 sider. Rådgivningsnotat fra DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Aarhus Universitet, leveret: 29. april 2021.
Rådgivning fra DCA:	Læs mere på https://dca.au.dk/raadgivning/

Baggrund

Institut for Husdyrvidenskab har fået til opgave at evaluere, hvordan kampagnen "Fælles indsats for lavere antibiotikaforbrug" er blevet modtaget.

Forskningsspørgsmålet var:

Hvordan har kampagnen med målrettet kommunikation via breve fra Fødevarestyrelsen motiveret danske svineproducenter til at reducere deres antibiotikaforbrug?

I dette notat afrapporterer vi interview-personernes ønsker til benchmarking af deres antibiotikaforbrug i fremtiden. Notatet fokuserer alene på svarene, som handler om benchmarking af eget antibiotikaforbrug op mod antibiotikaforbruget hos andre producenter.

Materiale og metode:

Der blev udarbejdet en semi-struktureret interview guide, hvor et af temaerne var "Benchmarking". Der blev spurgt ind til, hvordan landmændene blev motiveret til at sænke antibiotikaforbruget ved at blive benchmarket op mod andre bedrífers forbrug. På baggrund af landmændenes erfaring med nuværende Vetstat, blev der også spurgt ind til hvilken type benchmarking de eventuelt ville foretrække, dersom dette var relevant.

Ud fra en liste over alle svineproducenter som havde fået breve, blev der tilfældig udvalgt en bruttoliste af CHR-numre. Af disse blev 20 producenter interviewet via telefon eller Teams. Interviewene blev optaget og transskriberet til tekst, for tematisering. Nærmere beskrivelse af rekruttering følger i den endelige rapport.

Resultater

Fint med sammenligning

De fleste af de interviewede landmænd havde det fint med at blive sammenlignet med andre i forhold til deres antibiotikaforbrug. En af landmændene mente, at det kan være en øjenåbner at få at se, hvor normalen er.

Landmand 1: "Jamen, det, synes jeg egentlig, er fint. Fordi at ellers så kan man jo godt kroge sig lidt fast i, at... Nå, ja, men vi har altid lige lagt 10 procent under gul kort-grænsen, og så.. det er jo fint. Men hvis man så ser, at... nå, normalen i det - det er her. Og så... så kan det være, det... det lige giver en øjenåbner at: Hov! Så KUNNE det da være, at det kunne gøres på en anden måde."

Nogle af landmændene havde kun behov for sammenligning med landsgennemsnittet, mens andre pointerede, at det først og fremmest er motiverende, hvis man bliver sammenlignet med andre, som har samme størrelse, staldindretning (f.eks. om søer er opstaldet med en æde-/ hvileboks pr so eller i et transponder-system og detaljer om gulv-indretning og sti-design, fodringssystem osv.)

Landmand 2: "Og der findes formentlig... altså, det vi døjer mest med, det er klovbylder... fordi vi har beton og spalter, men også strøelse, hvor de kan gå og hive ned. Det skal de jo have. Men også kollegaer, der har dybstrøelse... hvor der kun lige er fast beton omkring foderstationen, ellers så går de rundt i dybstrøelse. De har ikke nær de samme problemer, som vi har. .... Så nogen andre... udfordringer. Og det er jo derfor, jeg siger, ja, hvis man skal... benchmarke og mere detaljeret i forhold til et gennemsnit, så kunne det være, at hvis man sammenlignede sit forbrug med nogen, der havde samme produktionssystemer."

Nogle foreslog at gruppere efter sundhedsstatus (gennemsnit for rene SPF, SPF+MYC+APP, og konventionelle), hvor man kan sammenligne med sin egen gruppe, men samtidig få information om andre grupper, end den man selv er i. Et andet forslag var, at man blev sammenlignet med et "modificeret landsgennemsnit", hvor yderpunkterne (dem med højest og lavest forbrug) var selekteret fra. Nogle foreslog, at blive sammenlignet med besætninger på nogenlunde samme størrelse (antal dyr).

Kvaliteten af data

Nogle af landmændene var utilfredse med den information, de kan få via Vetstat i dag. Det blev nævnt, at det er et problem, at der er forsinkelse i data. Der var et stærkt ønske om, at indberetningerne blev bedre, så det kan undgås, at skulle bruge tid på at regne tilbage, fordi data er forsinket ca. to måneder. Det blev også pointeret, at statistik baseret på indkøb af medicin kan være misvisende, og ikke nødvendigvis afspejler den mængde medicin, der er brugt i besætningen. Dette gælder særligt ved "Alt ind-alt ud"-systemer, hvor antal dyr kan ændre sig fra hold til hold. En landmand var ret provokeret af

denne måde at opgøre på. Hvis han skulle bruge benchmarking til noget, så skulle det være baseret på faktisk forbrug af medicin og ikke det, der er indkøbt.

Landmand 3: "... Man har ikke et system i Danmark, hvor man kan gå ind og se, hvad har jeg BRUGT. Og det er to vidt forskellige ting [hvad man indkøber og hvad man forbruger (Red.)]. Og så ydermere så er jeg en lille besætning, som modtager grise... eller køber grise ind i min besætning hver 6. uge. Så derfor har der... der er RIGTIG store forskydninger, når man går ind og kun tager et kvartal. "

Interviewer: "Hvad skulle du så sammenlignes med?..."

Landmand 3: "Jamen, det skulle bare være... det skulle bare være relevante data, der var rigtigt, jo. Altså, det skulle handle om, hvad vores... hvad det faktiske forbrug er. Og ikke hvad indkøbet er. Det... "

Ikke brug for sammenligning

Der var flere af de interviewede landmænd, som ikke tænkte så meget over, hvordan deres forbrug lå i forhold til andres. De så det som individuelt bestemt, hvordan hver enkelt besætning fungerer, uanset om det er samme type produktionssystem. Argumentet var, at andre producenter kunne have nogle specielle udfordringer, som gjorde, at de lå højere end én selv.

Landmand 4: "... jeg synes tit, det er sådan individuelt, hvordan at det fungerer fra besætning til besætning, uanset om vi snakker samme systemer... samme status og samme problemer, så er det alligevel forskelligt fra sted til sted."

Landmændene fortalte, at de bruger sammenligninger med andre besætninger i stort omfang, når det gælder produktivetsdata, men mange af dem vidste ikke rigtigt, om de kunne bruge en sammenligning af medicinforbrug til noget. I stedet for at interessere sig for "hvad naboen gør", virkede det mere relevant for dem hele tiden at arbejde på at bruge mindst muligt medicin i egen besætning.

Benchmarking kan resultere i dyremishandling

En af landmændene syntes benchmarking på medicinforbrug ville kunne bidrage til en konkurrence, med risiko for mishandling af dyr, for at opnå et lavere medicinforbrug end naboen. Han syntes, at han fik tilstrækkelig information omkring medicinforbrug via sin dyrlæge, hver gang de bestilte medicin.

Landmand 5: "Jamen, altså... jamen, jeg synes ikke rigtig, jeg kan bruge det benchmarking til noget. Så går der jo lidt konkurrence i at mishandle dyr... i sidste ende jo."

Konklusion

Interviewene afdækkede kun få konkrete ønsker til fremtidig benchmarking af deres antibiotikaforbrug.

Konkrete ønsker var:

- Staldindretning
- Størrelse
- Sundhedsstatus
- Modifieret landsgennemsnit hvor "ekstremerne" er sorteret fra
- Sammenligning af forbrug i stedet for indkøb
- "Real time data" hvor man straks kan sammenligne sine egne data med andres

Der var flere som ikke tænkte over hvordan deres forbrug lå i forhold til andres, eller så det som irrelevant at sammenligne deres forbrug med andres. Dette kan betyde, at behovet for benchmarking, ud over det, der er via Vetstat i dag, ikke er særlig stort. Det kan også hænge sammen med, hvordan landmændene generelt bliver motiveret af information fra Fødevarestyrelsen. Dette emne bliver uddybet i den endelige projektrapport.